

Міністерство освіти і науки України
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра менеджменту і логістики

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА БАКАЛАВРА

на тему: Управління інноваційною діяльністю підприємства

ШИФР КРБ. МІЛ.1.481-03.1.36

Здобувачка Уляна Буяновська

Керівники к.філ.н., доц. Ольга ПУРЦХВАНІДЗЕ
ст. викл. Юлія ЛЕВЧУК

Кваліфікаційна робота допускається до захисту

Рішення кафедри від 17.05.2023 р., протокол № 15

Завідувач

кафедри менеджменту і логістики _____ Ірина СЕДІКОВА

(підпис)

Одеса – 2023 р.

АНОТАЦІЯ

Актуальність. Управління інноваційною діяльністю підприємств пов'язана зі становленням сталого розвитку та покращенням умов життя для майбутніх поколінь шляхом збереження навколишнього середовища. Враховуючи те, що підприємства відіграють важливу роль у господарському розвитку, їх інноваційна діяльність стає ключовим фактором у досягненні сталого розвитку.

Однак, відсутність єдності в поняттях та категоріях управління інноваційною діяльністю підприємств у науковій спільноті ставить під загрозу ефективність управління інноваціями в Україні. Тому визначення проблем, понять і методів оцінки інноваційної діяльності підприємств, що були б ефективними для українського контексту, набувають все більшої важливості.

Дослідження в галузі управління інноваційною діяльністю підприємств дозволить встановити ясні поняття, визначити ключові проблеми і розробити ефективні методи оцінки та управління інноваціями в українському контексті. Це сприятиме розвитку інноваційного потенціалу підприємств, їх конкурентоспроможності та сприятиме сталому розвитку країни в цілому.

У першому розділі **«ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА»** надано поняття та класифікація інноваційної діяльності та розглянуті методи та функції управління інноваційною діяльністю підприємства.

У другому розділі **«ХАРАКТЕРИСТИКА ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «ЖИТОМИРСЬКИЙ МОЛОЧНИЙ ЗАВОД»** розглянуті особливості забезпечення інноваційною діяльністю сучасних підприємств, надана характеристика діяльності та проведено аналіз інноваційної діяльності підприємства ТОВ «Житомирський молочний завод».

У третьому розділі **«НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ПІДПРИЄМСТВІ ТОВ**

«ЖИТОМИРСЬКИЙ МОЛОЧНИЙ ЗАВОД» запропоновані інноваційні заходи щодо підвищення конкурентоспроможності ТОВ «Житомирський молочний завод» та розрахована ефективності запропонованих заходів.

Кваліфікаційна робота бакалавра містить 63 сторінки, 11 таблиць, 11 рисунків. Перелік посилань нараховує 41 найменування.

Ключові слова: інновації, управління, управління інноваційною діяльністю, краундфандинг.

SUMMARY

Topicality. Management of innovative activities of enterprises is related to the establishment of sustainable development and improvement of living conditions for future generations by preserving the environment. Given that enterprises play an important role in economic development, their innovative activity becomes a key factor in achieving sustainable development.

However, the lack of unity in the concepts and categories of management of innovative activity of enterprises in the scientific community endangers the effectiveness of innovation management in Ukraine. Therefore, the definition of problems, concepts and methods of evaluating the innovative activity of enterprises, which would be effective for the Ukrainian context, are gaining more and more importance.

Research in the field of management of innovative activities of enterprises will allow to establish clear concepts, identify key problems and develop effective methods of evaluation and management of innovations in the Ukrainian context. This will contribute to the development of the innovative potential of enterprises, their competitiveness, and contribute to the sustainable development of the country as a whole.

In the first chapter "THEORETICAL BASICS OF MANAGEMENT OF THE INNOVATIVE ACTIVITY OF THE ENTERPRISE" the concept and classification of innovative activity is provided and the methods and functions of managing the innovative activity of the enterprise are considered.

In the second chapter "CHARACTERISTICS OF THE ACTIVITIES OF ZHYTOMYRSK DAIRY PLANT LLC" the peculiarities of ensuring the innovative activity of modern enterprises are considered, the characteristics of the activity are provided and an analysis of the innovative activity of Zhytomyr DAIRY PLANT LLC is carried out.

In the third chapter "DIRECTIONS FOR IMPROVING INNOVATIVE ACTIVITIES AT ZHYTOMYR DAIRY PLANT LLC" innovative measures to increase the competitiveness of Zhytomyr DAIRY PLANT LLC are proposed and the effectiveness of the proposed measures is calculated.

The bachelor's thesis contains 65 pages, 17 tables, and 5 figures. The list of links includes 41 titles.

Key words: innovation, management, management of innovative activity, crowdfunding.

ЗМІСТ		Стор.
ВСТУП		8
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА		10
1.1 Поняття та класифікація інноваційної діяльності		10
1.2 Методи та функції управління інноваційною діяльністю підприємства		17
Висновки до розділу 1		24
РОЗДІЛ 2 ХАРАКТЕРИСТИКА ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «ЖИТОМИРСЬКИЙ МОЛОЧНИЙ ЗАВОД»		25
2.1 Особливості забезпечення інноваційною діяльністю сучасних підприємств		25
2.2 Характеристика діяльності ТОВ «Житомирський молочний завод»		30
2.3 Аналіз інноваційної діяльності підприємства		39
Висновки до розділу 2		41
РОЗДІЛ 3 НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ПІДПРИЄМСТВІ ТОВ «ЖИТОМИРСЬКИЙ МОЛОЧНИЙ ЗАВОД»		42
3.1 Інноваційні заходи щодо підвищення конкурентоспроможності ТОВ «Житомирський молочний завод»		42
3.2 Обґрунтування ефективності запропонованих заходів		52
Висновки до розділу 3		57
ВИСНОВКИ		59
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ		61

ВСТУП

Актуальність теми управління інноваційною діяльністю підприємств дійсно пов'язана зі становленням сталого розвитку та покращенням умов життя для майбутніх поколінь шляхом збереження навколишнього середовища. Враховуючи те, що підприємства відіграють важливу роль у господарському розвитку, їх інноваційна діяльність стає ключовим фактором у досягненні сталого розвитку.

Однак, відсутність єдності в поняттях та категоріях управління інноваційною діяльністю підприємств у науковій спільноті ставить під загрозу ефективність управління інноваціями в Україні. Тому визначення проблем, понять і методів оцінки інноваційної діяльності підприємств, що були б ефективними для українського контексту, набувають все більшої важливості.

Дослідження в галузі управління інноваційною діяльністю підприємств дозволить встановити ясні поняття, визначити ключові проблеми і розробити ефективні методи оцінки та управління інноваціями в українському контексті. Це сприятиме розвитку інноваційного потенціалу підприємств, їх конкурентоспроможності та сприятиме сталому розвитку країни в цілому.

Мета роботи полягає в удосконаленні напрямів управління інноваційною діяльністю підприємства. Досягнення поставленої мети зумовлює вирішення наступних **завдань**:

- розкрити сутність поняття та класифікації інноваційної діяльності;
- дослідити методи та функції управління інноваційною діяльністю підприємства;
- зазначити особливості забезпечення інноваційною діяльністю сучасних підприємств;

- розробити напрями управління інноваційною діяльністю підприємства ТОВ «Житомирський молочний завод»

Об'єктом дослідження – інноваційна діяльність ТОВ «Житомирський молочний завод»

Предмет дослідження є теоретико-методичні аспекти управління інноваційною діяльністю підприємства.

Теоретичними й методичними засадами є спостереження, порівняльний метод, метод статичного аналізу та метод відображення наукових досліджень у графічній та табличній формах.

Інформаційну базу дослідження становили нормативно-правові акти України, матеріали Державної служби статистики України, наукові праці вітчизняних та зарубіжних вчених з тематики досліджень, форми річної звітності підприємства-бази дослідження.

Результати дослідження можуть бути використані підприємствами в процесі підвищення ефективності функціонування їх системи управління.

ВИСНОВКИ

У першому розділі кваліфікаційної роботи були розглянуті основні поняття та визначення інноваційної діяльності підприємства. Було проаналізовано різні підходи до формулювання понять "інноваційна діяльність" та "інноваційна система". Також була проведена класифікація інновацій підприємства.

Було зазначено, що серед розглянутих методів управління інноваційним розвитком підприємства провідну роль відіграють економічні методи, оскільки їх вплив може бути прямим або опосередкованим. Проте, адміністративні методи також залишаються важливими.

Також розглянуто, що макrorівень управління визначає поле інноваційної діяльності підприємств і окреслює його межі, тоді як мікрорівень конкретизує варіанти дій окремих підприємств у пошуку ринкових можливостей через розроблення та впровадження новацій. Це сприяє тривалому виживанню і стійкому розвитку підприємств у конкурентному середовищі.

У другому розділі кваліфікаційної роботи бакалавра було розглянуто, що головною складовою забезпечення інноваційної діяльності підприємств є програми розвитку і підтримки інновацій як з боку держави, так і з боку зацікавлених осіб.

Крім того впровадження інновацій вимагає сучасний стан розвитку цивілізації, враховуючи концепцію сталого розвитку, в основі якої лежить поєднання двох важливих аспектів: визначення пріоритетності економічних і соціальних потреб, для виживання найбільш вразливих верств населення, та водночас виділення раціонального й дбайливого ставлення до оточуючого навколишнього середовища через обмеженість природних ресурсів. Отже, інновації є рушійною силою змін в суспільстві.

Підприємство має лінійно-функціональну структуру, що дозволяє

ефективно керувати підприємством. Було проаналізовані основні техніко-економічні показники, стан та ефективність використання ОЗ, формування прибутку, показники фінансової стійкості, показники ліквідності, показники рентабельності та показники ділової активності, ми можемо зробити висновок, що всі показники є задовільними, мають позитивну динаміку і підприємство є прибутковим.

У третьому розділі ТОВ «Житомирський молочний завод» було запропоновано впровадити у виробництво нові види натурального сиру з наступними домішками: фенугрек, прованські трави, квіти лаванди, зерна гірчиці та песто. Ці смаки можна вжати незвичайними і вони обов'язково матимуть прихильність споживачів, тому що відрізнятимуться від асортименту продукції конкурентів.

Провівши розрахунки ефективності впровадження нового виду продукції (натуральних сирів з добавками), приходимо до висновку, що даний захід виявився ефективним. На це вказує показник чистого приведенного доходу, який склав 112,7 млн. грн., що є величиною з позначкою «+». Інвестиційні проєкти з позитивним значенням показника чистого приведенного доходу дозволяють збільшити капітал підприємства та його ринкову вартість.

Індекс дохідності дозволяє співвідносити обсяг інвестиційних витрат з майбутнім чистим грошовим потоком за проєктом. Як ми знаємо, для реалізації можуть бути прийняті реальні інвестиційні проєкти тільки із значенням показника індексу дохідності вище одиниці. Індекс дохідності впровадження нового виду продукції склав 1,47, що є вищим за одиницю. Тому можна стверджувати, що даний інноваційний захід є рентабельним.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1) Інноваційна діяльність промислових підприємств та способи її фінансування в Україні : монографія / Г. В. Возняк, А. Я. Кузнецова ; Нац. банк України, Ун-т банк. справи, Львів. ін-т банк. справи. — К. : УБС НБУ, 2007. — 183 с. : іл., табл. ; 21 см. — Бібліогр.: с. 173—183 (163 назви). — 500 пр. — ISBN 978-966-484-016-0

2) Інноваційний поступ економіки України: проблеми, тенденції, потенціал зростання : монографія / Л. Гнилянська, А. Грищук, І. Гурняк, Л. Загвойська, О. Макара, В. Петринка, З. Юринець; Нац. ун-т "Львів. політехніка". - Львів : Ліга-Прес, 2013. - 295 с.

3) Закон України «Про інноваційну діяльність» від 04.07.2002 р. № 40-IV (з чинними змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.

4) Інноваційна економіка / під заг. ред. А. А. Динкіна, Н. І. Іванової. М. : Наука, 2001.

5) Інноваційна діяльність промислових підприємств та способи її фінансування в Україні : монографія / Г. В. Возняк, А. Я. Кузнецова ; Нац. банк України, Ун-т банк. справи, Львів. ін-т банк. справи. — К. : УБС НБУ, 2007. — 183 с. : іл., табл. ; 21 см. — Бібліогр.: с. 173—183 (163 назви). — 500 пр. — ISBN 978-966-484-016-0

6) Тарасова О.В. Теоретико-методологічні основи інноваційної діяльності підприємств / О.В. Тарасова // Економіка харчової промисловості. – 2012. –№ 1. – С. 37–41

7) Чумак О.В. Соціально-філософський аналіз поняття «інновація» та «інноваційна діяльність» / О.В. Чумак [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.zgia.zp.ua/gazeta/VISnIK_36_14.pdf.

8) Близнюк Т.П. Вплив циклічності розвитку економіки на інноваційну діяльність підприємства / Т.П. Близнюк. – Х.: ФОП

Александрова К.М., 2008.– 352 с.

9) Інноваційний поступ економіки України: проблеми, тенденції, потенціал зростання : монографія / Л. Гнилянська, А. Грищук, І. Гурняк, Л. Загвойська, О. Макара, В. Петринка, З. Юринець; Нац. ун-т "Львів. політехніка". - Львів : Ліга-Прес, 2013. - 295 с.

10) Інноваційна діяльність промислових підприємств та способи її фінансування в Україні : монографія / Г. В. Возняк, А. Я. Кузнєцова ; Нац. банк України, Ун-т банк. справи, Львів. ін-т банк. справи. — К. : УБС НБУ, 2007. — 183 с. : іл., табл. ; 21 см. — Бібліогр.: с. 173—183 (163 назви). — 500 пр. — ISBN 978-966-484-016-0

11) Маркетинг інновацій і інновації в маркетингу / за ред. С.М. Ілляшенка. Суми: Університетська книга, 2008. – 615 с.

12) Активізація інноваційної діяльності: організаційно-правове та соціально-економічне забезпечення / О.І. Амоша, В.П. Антонюк, А.І. Землянкін та ін. – Донецьк: ІЕП НАН України, 2007. – 328 с.

13) Коваленко О.В. Проблемні аспекти становлення інноваційної системи України в контексті теорії технологічного розвитку / О.В. Коваленко // Ефективна економіка. – 2015. – № 3. – С. 31.

14) Активізація інноваційної діяльності: організаційно-правове та соціально-економічне забезпечення / О.І. Амоша, В.П. Антонюк, А.І. Землянкін та ін. – Донецьк: ІЕП НАН України, 2007. – 328 с.

15) Файчук О.М. Інноваційний процес як рушійна сила економічного зростання / О.М. Файчук, О.В. Файчук // Бізнес Інформ. – 2013. – № 10. – С. 66–70.

16) Поліщук О.О. Сутність поняття «інноваційна діяльність» як соціально-економічної категорії / О.О. Поліщук // Економічний вісник Донбасу. – 2010. – № 3(21). – С. 169–171.

17) Коюда В.О. Інноваційна діяльність підприємства та оцінка її ефективності: [монографія] / В.О. Коюда, Л.А. Лисенко. – Х.: ФОП Павленко О.Г.; ІНЖЕК, 2010. – 224 с.

18) Коюда П.М. Ефективність економічної діяльності підприємств: теорія та практика: [монографія] / П.М. Коюда, І.А. Шейко. – Х.: Компанія СМІТ, 2013. – 332 с.

19) Коюда О.П. Інноваційна діяльність: від оцінки привабливості до інвестиційного забезпечення / О.П. Коюда, В.Ф. Колісниченко. – Харків: ХНЕУ, 2009. – 276 с.

20) Файчук О.М. Інноваційний процес як рушійна сила економічного зростання / О.М. Файчук, О.В. Файчук // Бізнес Інформ. – 2013. – № 10. – С. 66–70.

21) Маркетинг. Менеджмент. Інновації: [монографія] / За ред. д. е. н., проф. С.М. Ілляшенка. – Суми: Папірус, 2010. – 621 с.

22) Коваленко О.В. Проблемні аспекти становлення інноваційної системи України в контексті теорії технологічного розвитку / О.В. Коваленко // Ефективна економіка. – 2015. – № 3. – С. 31.

23) Грабовецький Б. Є. Оцінка порівняльної важливості напрямів інноваційного розвитку промислового підприємства на основі методу експертних оцінок Дельфі / Б. Є. Грабовецький, Т. М. Білявоз // Економіка розвитку. – 2010. – № 1 (53). – С. 44.

24) Фатхутдинов Р.А. Конкурентоспособность: экономика, стратегия, управление. К-, 2000. – 312 с.

25) Грабовецький Б. Є. Оцінка порівняльної важливості напрямів інноваційного розвитку промислового підприємства на основі методу експертних оцінок Дельфі / Б. Є. Грабовецький, Т. М. Білявоз // Економіка розвитку. – 2010. – № 1 (53). – С. 44.

26) Забелин П.В., Моисеева Н.К. Основы стратегического управления: Учеб. пособ. - К.: Информационно-внедренческий центр „Маркетинг”, 1998.– 195 с.

27) Моніторинг інноваційного потенціалу промислового підприємства. Методичні рекомендації / за наук. ред. Є.В. Крикавського, С.О. Матковського. Львів: Державний комітет статистики України, ІРД НАН

України, 2003. 48 с

28) Полозова Т.В. Інноваційна діяльність підприємства та економічна сутність інноваційного процесу: <http://www.vestnik-econom.mgu.od.ua/journal/2015/12-2015/26.pdf>

29) <https://www.kickstarter.com/projects>

30) <https://entrepreneur.indiegogo.com/>

31) <https://www.gofundme.com/>

32) Biggggidea.com

33) <https://ukrpatent.org/uk/news/main/wipo-gii-2020-02192020>

34) <https://www.ukrstat.gov.ua/>

35) Наукоментрична база Гугл Схолар.

36) <http://www.investplan.com.ua/>

37) Яшкіна Н.В. Щодо оцінки інвестицій в розвиток стратегічних господарських підрозділів. Інвестиції: практика та досвід. 2010. №12. С. 12-14.

38) Гавриш О.А., Савченко С.М. Система моніторингу рівня ефективності роботи інформаційно-інноваційного механізму підвищення конкурентоспроможності. Інвестиції: практика та досвід. 2011. №5. С. 13-20.

39) Торба О.В. Інтелектуальний капітал як об'єкт бухгалтерського обліку: визначення та методика оцінки. Інтернаука. Серія: Економічні науки. 2017. №2(2). С. 63-67.

40) Коваль Л.В. Облік інноваційної діяльності. Бухгалтерський облік, аналіз та аудит. 2019. №3. С. 118-131.

41) https://www.dsnews.ua/ukr/vlast_deneg/top-25-innovacionnyh-kompaniyukrainy-02112020-404651